

يادی مهولود و ویستگهیه ک بو نویبونه وه وگوران

*پیشنوێژ و تشارخوینی
مزگهوتی شافعی له سووران

Shekhanemala@gmail.com

ههلاته وهلاتین، که له ناو کۆمه لگادا سهریانه لداوه و پێسهوانه ئیری و زانستی راست و تهناسهت په یام و راسپاردی خودی پیغه مبهری خواشن (درودی خوی له سههر بیست)، به تایبته له هه مبههر تیروانینمان له بهاری مافی تافهت و پیکه وه زیان و شینوی هه لسه کوهوتی رۆژانه مان له گه ل دوروبه رمان، له گه ل کاری ئیداری و بازرگانیشمان، له بهر ته م راستیا نه ش گه ره کمانه نو ییو نه وه و گۆران له زیانماندا ته نجام بدهین، ته مه ش ده بیته یاد کرد نه وی دروستی له دایک بوونی پیغه مبهری سهردار و سه ره ره (درود و سه لاری خوی له سههر بیست).

لرأیت دین الله اضحی بیننا والشرك یغشی وجهه الاضلام به مه ش ده توانین باشتر و چاکتر یای له دایک بوونی پیغه مبهری خوا بکه بنه وه (درودی خوی له سههر بیست)، دلنیا بین له وهی به راستی شو یکنه وتوی ته م سه ره ره یین و ده توانین له رۆژی دوا ییدا سه ره بلند بین، که به راستی پیغه مبهری خوا بو ته پێشهنگ و چاوسا غی دونیا و دوا رۆژمان، خوی گه ره ده فه ره مو ییت (لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا)، له م یاد پر سه ره ره ییدا هه مو ته وه بت و به ره ناره و و تیگه یشتن و داب و نه ره ته

هه به ته ی له پیغه مبهری خوا یینی، به وه ویستگه ی چاک و پاک و ته نا نه ت رزگار بوونی له ره فه تری ناره و و نایه سندی وه داو تیسی، بو یه کاتی له م دیداری ده گه ره یته وه، له ریگه دا ته و تافه ته ی پی ده گات که پێشتر دیداری خو شه ویستی و هه وه سه بازی و کاری ناره وای له گه ل سا زته دا، که چی ته بجه به چه ند دیره شه ره یگ به تافه ته که ده لیت، که من هه مان ته و که سه نیم که پێشتر منت پی ناسیوه:
قالتم هلم الى الحديث فقلت لا یأبی علی الله والإسلام
لو ما رأیت محمداً وقبیلته بالفتح یوم تکسر الأصنام

په یوه سهه ییون به ناکار و ره وشته مه عه نه ییه کان تووشی کالیو نه وه و لاوازی ده بن، له گه ل ته مانه شدا مرۆف کامل و ته وای نییه، به زیان و سه ره تی ته م پیغه مبه ره و په یامه که ی ده توانیت خو ی بکه به نیته که ناری راستی و ته وای و جوانی، (فضالة) ئاسا ته بی له بار و با به تیک ناریک به ره و باشی و که سایه تیه کی تر به روا، هه ره وه له (فقه السیره) (د. محمد سعید رمضان البوطی) دا هاتوه: که (فضالة بن عمیر المیشی) (ره زای خوی له سههر بیست) کاتی ده به یی سه ره تا پیغه مبهری خوا شه هید بکات، که چی شاد بوونی به سه ره ره مرۆفایه تی ته و خو شه ویستی و نه رم و

مهلا ته حسین شیخانی*
له گه ل هاتنه وه یادی مه ولودی فه خری کائینات (مه مه د - درودی خوی له سههر بیست)، گه ره کمانه هه مو که سیک له هه ره پله و پایه و حال و بهر و تیگه یشتنیک ییت، زیان و سه ره تی پیغه مبهری نازیمان بکا به و یستگه ی زیانی و له ده رما غانه ی ته م یاد پر شکۆ یه دا به ره و چاکی و پاک و نو ییو نه وه و ریکبو و نه سه روات و ته نها ته م یاد کورت نه کاته وه له ناههنگ و مه ولود خو یندن و نو قل و شرینی به خشیندا، چونکه هه م زیان پیویستی به نو ییو نه وه و گۆران هه یه، هه م ییش نیمان و به روا

له یادی له دایک بوونیدا..

نیشانه کانه کانی خو شو یستی چه ره تی مه مه د (د.خ) چین؟

ته و که سه ی په یامبه ری خو شه ویست، کار به سه سه ونه تی ته کات و، خو ی ته راز تی ته وه به ریازه جوانه که ی.

ته بی فرمان به چاکه و "نا" له خرا په بکات و نامۆژ گاری موسلمانان بکات و له کاری ناشایسته بیان گه یته وه، چونکه ته مه شو یکنه وتی راستی به یامبه ره و خوی مه زن ته فه ره مو ی: (النبي اولی بالمؤمنین من انفسهم) واته: په یامبه ره (درودی خوی لیبیت)، له خودی موسلمانان له پیشته ره.
به کورتی:

به شو یکنه وتی چه ره تی په یامبه ره وه نه ییت، بو یه هه ره که سه ی یه وه ی شاد رمان ییت به سه ره فرازی هه م یه یه ی، ته بی زیاتر خو شه ویستی خو ش بو ییت.
نیشانه ی سه یه م: ته بی موسلمان غه ره تی هه ییت له سه ره په یامبه ره که ی، ته وه ش به زیندو کرد نه وی سه ونه ت و پی ره کردنی و، خو یاراست له شتی خو رافات و تازه دا هیناره دیته دی.

که چه ره تی خو شه ویست، زانا ییت به گه ره یی و که سه مالی چه ره تی په یامبه ره (درودی خوی لیبیت).
ته بی ته سه نیعه ته گه ره یه ی له به ره چا و ییت که خوی مه زن به تیسه ی به خشیوه به هه ی ناردنی چه ره تی په یامبه ره وه. ته بی له نه یینی و چه که مته و راسپاردنه کانی تی بگات.
هه م دیسان له گه ره یی ته وه په یامبه ره مه زنه تی بگات که خوی گه ره چ ریژیکی لی تاره، کرد وه ته ی به سه ره داری مرۆف و په ری و په یامبه ره (درودی خوا له هه مو یان ییت) و هه مو په یامبه ره کان به راسته وخو ناویان هاتوه، ته نه یا په یامبه ره که ی تیسه نه ییت، که له هه مو قورسانی پی رۆژدا ته نه یا چوار جار به راسته وخو ناوی هاتوه. خوی گه ره گو یرا به لی خو ی به سه ست ته وه به گو یرا به لی کردنی چه ره تی په یامبه ره وه (ومن یطع الرسول فقد أطاع الله)، له سه ره وی هه مو وشایانه وه به ره وش ته ره زترین که سه ناری هیناره (وانك لعلى خلق عظیم).
نیشانه ی دوهم: ته وه که سه ی که نید یعی خو شو یستی په یامبه ره (درودی خوی لیبیت) ته کات، ته بی لی یه قین ییت رزگار بوون نایه ته دی،

(درودی خوی لیبیت) ته که نه:
خو شه ویست ته فه ره مو ییت: (هیچ که سیک له تیوه - ته ی موسلمانان - نیمانه که ی ته وای ناییت، تا منی له لا خو شه ویست نه ییت له منال و دایک و ساوکی به تیکرا).
له فه ره مو یه یه کی تر دا ته فه ره مو ییت: (سئ شت هه ن، هه ره که سه ی ته وه سی شته ی لی ییتسه دی، تامی شه ری نی تیمان ده کات: په که میان ته بی خوا و په یامبه ره که ی له هه مو شتیک له لا خو شه ویست ییت... ته دا)، هه ره وه ها چه ره تی عوم سه ری کوری خه تتاب (خوا لی رازی ییت) به خو شه ویستی گوت: (تو به لا مه وه له هه مو شتیک خو شه ویستری، جگه له نه فی خو م) خو شه ویست (درودی خوی لیبیت) پی سی فه ره مو ی: (نیمانی هه چیکان ته وای نا بی تا منی له خودی خو یی خو شه تر نه ویست!!)
تی بجا چه ره تی عوم سه ره مو ی: (سه وی تده به و که سه ی که قورسانی بو ناردوی تو م له نه فی خو م خو شه تر ده وی).
تی بجا په یامبه ره فه ره مو ی: (عوم سه ره! تیستا نیمانه کات ته وای بو).
نیشانه کانی خو شو یستی په یامبه ره (درودی خوی لیبیت):
نیشانه ی یه که م: ته بی ته وه که سه ی

مه محمود خلیل زهرگهزهوی -
قا هیره
خوی گه ره ته فه ره مو ی: (قل ان کان آباؤکم و ابناءؤکم و اخوانکم و ازواجکم و عشیرتکم و اموال اقرنتموها و تجارة تخشون کساده و مساکن ترخشونها أحب الیکم من الله ورسوله و جهاد فی سبیله فتربصوا حتی یأتی الله بأمره) (التوبة: ۲۴).

ته نایه ته پی رۆژه رو ناکیسه بو ته وه دلانه ی رو ناکن به سه نو ری یه قین، چونکه هه ره که سیک دایک و ساوک، منال، خو شک و برا، مال و خیزان، عه شه ره تی له چه ره تی په یامبه ره خو شه تر بو ییت، خوی گه ره به فاسق و گو مرای داناره و هه ره شه ی ته وه شی لی کرد وه با چاره وانی فرمانی خوا بکات.
بو یه لی ته ده به پیویستی ته زانین نه ختی له بهاری ته وه فه ره مو دانسه ی باس له گرنگی خو شو یستی چه ره تی په یامبه ره (درودی خوی لیبیت) ته که نه، بکه یین و پاشانیش نیشانه کانی خو شو یستی راسته قینه باس ته که یین.
ته وه فه ره مو دانسه ی باس له پیویستی (واجب بوونی خو شو یستی په یامبه ره

مه مه د (د.خ) وهك خو ی بنا سه

له به ره کردن و له هه سه مو هه لسه که وته کانی دا.
* مه مه د (د.خ) نازاترین که سه بو.
* مه مه د (د.خ) له هه مو کاته کانی ژیا نیدا یاد خوی ده کرد.
* مه مه د (د.خ) رۆژانه نو ییژی چینه نگا (ضحی) ی ته بجا مه دا.
* مه مه د (د.خ) رۆژانی دو شه مه و پینچ شه مه به رۆژوو ده بوو.
* مه مه د (د.خ) به ژیتیک سلوا ئاسایی رازی بوو له دونیا.
* مه مه د (د.خ) له گه ل ته وینا له به ره زترین خو ره وشته بوو، له هه مان کاتا دارای له خوا ده کرد که ره وشتی جوانتر بکات، وه که ده فه ره مو (اللهم كما احسنتم خلقتي فاحسن خلقتي)
* مه مه د (د.خ) په نیی به خوا ده گرت له ره وشتی خراپ، ده فه ره مو (اللهم انی اعوذ بك من الشقاق والنفاق وسوء الاخلاق).

اللهم انا نجعلك في محروم ونعوذ بك من شروهم).
* مه مه د (د.خ) ته گه شتیک بیا یه و دلی پی خو ش بوایه، ده فه ره مو (الحمد لله الذي بنعمته تتم اليات).
* مه مه د (د.خ) ته گه ره ده کردنی مر دو یه که بوایه ته وه، له سه ره ی راده وه ستا و ده فه ره مو (استغفروا الله لا یمکن و سلوا له التثبیت فانه الان یسأل) به واتای "دا وای لی خو شو ییون له خوا بو برا که تان بکه ن، چونکه تیستا ته و پر سیاری لی ده کردیت".
* مه مه د (د.خ) که ده نو ست، سی واکه که ی له لای سه ری دا نه نا و کاتی کیش له خو هه ستایه، یه که سه ره سی واکه ده کرد.
* مه مه د (د.خ) هه رچند له ته وایدا بوایه، پی سی خو ش بوو راسته ی به کار بییت، جا له پی کردن بوایه، یان

ده بو یه وه.
* مه مه د (د.خ) خو شو یستین کرد وه له لای، ته و کرد وه یه بوو که به ره دوام ییت له سه ری، ته گه ره که م ییش ییت.
* مه مه د (د.خ) کاتی ک نو ییژی بو خه لک ده کرد، به شین وه یه کی کورت ته بجا می ده دا، ته گه ره به ته نیا بوایه، زور ده مایه وه له نا نو ییژه که دا.
* مه مه د (د.خ) کاتی ک بچوایه بو سه ره جیگای نو ست، ده سه تی راستی له ژیر رومه تیدا دا نه نا و ویردی نو ستی ته خو ییت.
* مه مه د (د.خ) بچوایه بو شو ییت، له کۆتایی کۆبو نه وه که دا دا نه یشت.
* مه مه د (د.خ) ته گه ره هه وایکی خو شی بو بهاتایه، ته وای یه که سه ره سو جدی شو کری ده ره د بو خوی گه ره
* مه مه د (د.خ) ته گه ره سه ترسی دو ژمه نه کانی له سه ره بوایه، ده فه ره مو

نه ده شکانده وه.
* مه مه د (د.خ) پی سی نا خو ش بوو که سیک له به ری هه لسه یته وه و نه هی له م جو ره کرد وه یه ده کرد.
* مه مه د (د.خ) (به هه چ شین وه یه که یی له هه چ خو اردنیک نه کرد وه، ته گه ره به دلی بوایه، ده خوار و د ته گه ره یش نا. وازی لی ده هینا.
* مه مه د (د.خ) ته گه ره شتیک پی نا خو ش بوایه، له رو ییدا ده زانرا.
* مه مه د (د.خ) له هه چ کاتی ک بو نه فی خو ی تو له ی نه سه نه دۆ ته وه، ته نها مه که ره سه ری خوا به ره زیناریه، ته و کاته بو خوا تو له ی ده سه نه ده وه.
* مه مه د (د.خ) له کاتی سه ره کو تدا به هه چ شین وه یه که سه ره رو نه ده بوو، خو ییژر لزانینی نه بوو.
* مه مه د (د.خ) که سیک زله ییدو له خو اتس بوو.
* مه مه د (د.خ) زۆرقی له درۆ کردن

بوو بو یارمه تیدان.
* مه مه د (د.خ) به ره دوام له ژیا نیدا و پین نو ییژی ده کرد و سه ونه ته کانی پاش و پین نو ییژی کانی به هه چ شین وه یه که یی نه ده خست.
* مه مه د (د.خ) بگه یشتایه ته هه ره که سیک، سه ره تا خو ی ده سه تی ده کرد به سه لاره کردن.
* مه مه د (د.خ) به شه مرتین که سه بوو.
* مه مه د (د.خ) هه ره شتیک لی دلا بکرایه، به یه دوت نا.
* مه مه د (د.خ) نه رو میان بوو له گه ل که سیک نهران و نارامکر بوو له سه ره نازاره کانی.
* مه مه د (د.خ) رو یی په پیکه یین بوو به رامبه ره ته وه که سه ی که سه ی له گه لدا ده کرد و به هه چ شین وه یه که سه ی که سه ی به سه ره خو ییدا

نوسینی/هیمداد خالید
ته م ره وشته جوانانه ی که باسی ده که م، ته نها دلۆپیکه له ده ریای بی بنی ره وشت و کسرداره جوانه کانی سه ره ره مان (محمد) (درودی خوی لیبیت)، به هیوای ته وه ی له یادی له دایک بوونیدا په یمانمان نو یکه ی نه وه له سه ره پا به نه دبوونی زیاتر به سه سه ونه ته کانی ته م سه ره وه ره:
* مه مه د (د.خ) هه ره که سیک قسه ی بو بکرایه، جوان گو یی بو راده گرت، هه تا ته و که سه ی که قسه ی بو ده کرد وایه زانی خو شه ویستین که سه له لای.
* مه مه د (د.خ) له گه ل هه زاران دا نه یشت و گفتو گو ی ده کرد.
* مه مه د (د.خ) ده ست بلاوترین که سه